

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 16. — Ček, račun: Ljubljana štev. 16.465.

V. Z.:

Univerza v novem času

(Konec.)

Drugo veliko vprašanje je, ali je univerza danes še tudi vzgojna institucija ali ne. Vzgojo pojmujejo tu tako, da človek sprejme vase neko podobo in se po njej oblikuje. Da se učitelj tako zanima za dijaka kot starši za otroke.

Žarišče nastajajoče univerze je markanten učitelj. K njemu se stekajo dijaki in za njihovo oblikovanje je njegov osebni vpliv nad vse važen. Kako pa danes univerza vzgojno vpliva? Namen univerze je tudi sedaj, da z znanostjo in resnico duševno vpliva na dijakovo notranjost. Toda večina dijakov obiskuje univerzo le zato, da pri celi vrsti profesorjev dobi za izpit potrebne znanja. Na to površnost najbolj vpliva uradniški duh. Kajti tudi takozvani prosti poklici (n. pr. advokatski, zdravniški) niso danes več prosti, ampak so v kopici paragrafov že nekaki drž. uradniki. In je tudi res, da večina hrepeni po tistem lepem meščanskem miru in stalnosti in brezskrbnosti, ki jo ima samo v uradništvu. Ker je dostop na univ. vsakemu dovoljen in imamo zlasti po vojni vprav nenaravno veliko število akademikov, univerza ne more vzgajati elite, ampak maso.

Ker je tudi predakademska izobrazba neenotna in neenaka, trpe potem profesorji in dijaki. Dijak ne dobi pri strokovnem pouku železne trdnosti, ki bi jo takoj uporabil v praksi in se mu tudi upira skoraj srednješolsko podajanje stvarine. Značilne so misli Maxa Schelerja, ko govori o ločitvi strokovnih šol od univerze: »Prvo temeljno protislovje današnje univerze je v tem, da zaradi razmer dejansko ni več »universitas«, ampak skupina strokovnih šol in da obenem noče biti strokovna šola ampak hoče vzgajati znanstvenike. Profesorji imajo tudi premalo stika s sedanostjo in z resnico, da bi povedali, kaj zahteva priprava na poklic. In kako malo se goji za poklicno izobrazbo tako važna karakter, volja, sree (n. pr. sodnijski, zdravniški, profesorski karakter). Univerzo zapuščajo prazni intelektualci, katerim ropota v želodcu neprebavljena in v poklicu morda neuporabljiva učenost. Vtis imamo, da je z univerze odhajajoča mladina bogata na znanju, a revna v uporabljivosti in v čuti odgovornosti.«

Smisel univerze je tudi ta, da nudi raznim poklicem temeljito izobrazbo, ki naj ne bo samo pozitivna, za praktično življenje uporabna, ampak izobrazbo, ki tudi sama znanstveno deluje, ker probleme gotovo pozna; da se izobraženec po etosu znanosti zaveda svoje odgovornosti in čuti dolžnost delovati za skupnost; dalje da imajo ti poklici napram narodu in tudi napram lastnim nalogam v neki meri pravico kritike in proste odločitve. Kajti znanost po svojem bistvu vedno vodi h kritičnemu gledanju in preudarjanju. Tudi kritika je lahko zelo pozitivna in znanosti brez kritike si ne moremo

misлити. Če v vsaki kritiki vidimo nevarnost, potem je znanost vedno nevarna.

Vrednota znanosti sloni na metafizičnem bistvu resnice in vrednota resnice kot najvišja vrednota mora dobiti v poklicih in stanovih enak socijološki izraz kot druge vrednote. Zdravje dobe in ljudstva se kaže predvsem v tem, če je priznan in uresničen objektiven red vrednot in ciljev. Resnica je taka vrednota in kot taka je podlaga univerze. Iskanje resnice zahteva vedno veliko zavest odgovornosti in nezlomljivo voljo za objektivnost, ki se ne ustraši bodisi za narod ali zase neugodnih rezultatov. To je tudi važno merilo za učiteljevo razmerje do resnice.

Naravno je, da stopi v času katastrof, ko se rušijo vse svetne vrednote, prof. osebnost v ospredje in dijaki napeto čakajo njegovih izjav. V mirnih časih lahko profesor 30 let prežvekuje isto stvarino iz svojih zapiskov; če pa vse čaka odločitve in jasnosti, če je vse preobrnjeno, je naravno, da hoče mladina poleg obrabljenih stavkov še kaj drugega. Ne zahtevamo, da bi bili vsi sijajni pedagogi in didaktiki, to ni mogoče. Smemo pa zahtevati, da se univ. profesor zaveda svoje naloge in da je njegovo učiteljevanje prav tako važno kot njegovo znanstveno delo.

Res pa je tudi, da vsled velikega števila dijakov danes ne moremo več zahtevati take skupnosti med dijaki in profesorji in da masa vedno bolj prestopa meje, v katerih more delovati profesor. Univerza bo šele tedaj vzgajala, ko bodo prišli na uni-

Akcija naših medicincev:

Za razširjenje medicinskega instituta

Sluhatelji ljubljanske medicinske fakultete so započeli veliko akcijo, ki gre v prvi vrsti za tem, da se izpopolni in razširi plosnje medicinskega instituta na Zaloški cesti. Društvo medicincev, kjer so strokovno organizirani sluhatelji-medicinci, je poslalo vsem strokovnim društvom na univerzi naslednji dopis:

»Društvo medicincev« je radi premajhnih prostorov in radi vedno večjega dotoka sluhateljev primorano podvzeti akcijo za razširjenje prostorov v našem institutu.

Predavalnice kakor tudi secirnice in kemični laboratoriji nikakor ne odgovarjajo našim potrebam. Das je v I. nadstropju našega instituta že dograjena predavalnica, vendar merodajna mesta še vedno odlašajo s kreditom za njeno opremo. Če se to končno ne bo ugodno rešilo, bomo mi — Slovenci sami radi prenatrpanosti primorani posecati

Radi praznika je ta številka izšla dan kasneje kakor navadno.

verzo samo tisti, ki hočejo poleg učenosti tudi vzgoje in ko bomo razlikovali med poklici, ki po svoji življenski formi zahtevajo akad. študija in med onimi, ki zahtevajo zgolj strokovnega znanja. Gotovo, da se univerza ne bo preobrazila v tem smislu v enem mesecu, važno pa je, da se svojih nalog zaveda.

Vendar bodimo realni. Ne sklicujmo se na Oxford in Cambridge kot na vzgled narodne univerzitetne vzgoje. Kajti Oxford in Cambridge sta zadnja ostanka srednjeveškega univ. življenja, ki sta zvesto ohranila vzgojni tip in ga po stoletjih izkristalizirala v gentlemenstvo. Ti univerzi dobro vesta, da se mladina oblikuje bolj po tradiciji in življenju in po njeni prilagoditvi na starejšo generacijo kot pa po sami znanosti. Na teh angleških univerzah vlada nenapisan zakon močne tradicije. Iz teh univerz in iz te tradicije rastejo vedno znova možje, ki vladajo svetovni angleški imperij. Vladajo ga pa s svojo izoblikovano osebnostjo, ne pa z znanostjo.

Mi nimamo tradicije. Zato smo tembolj navezani sami nase. Mlado drevo se lahko naravnava v rasti. Ni dvoma, da more deset odločnih mož, ki živijo iz iste vere in so resnični učitelji, narediti idealno visoko šolo, če se jim da možnost, da sprostijo svoje osebne moči. Samo organizatorične spremembe ne dajo novega življenja, razen če niso predpogoj za svobodno delovanje močnih osebnosti. Univerze niso kasarne. Predpogoj za uspeh je močna stvariteljna vera. Vera pa je stvar človeka kot osebe. Oseba pa ni produkt človeških paragrafov.

univerze v Zagrebu, Beogradu ali v inozemstvu. Jasno je, da bo to velik minus v našem narodnem gospodarstvu.

Ker se dotok sluhateljev stalno večja, je naša zahteva popolnoma utemeljena. Zavedamo pa se, da bomo lažje prodrli z našimi upravičenimi zahtevami, če bodo delala na tem skupno z nami vsa strokovna društva. Zato se tem potom obračamo na Vas s prošnjo, da našo akcijo čimbolj podprete.

Društvo medicincev.

*

Kratek obisk v našem medicinskem institutu na Zaloški cesti mora tudi laika nezbežno prepričati, da je akcija slovenskih medicincev upravičena in nujna. Na nobeni drugi fakulteti se tako živo ne občuti pomanjkanje prostorov kakor ravno na medicinski. V predavalnicah, secirnicah in kemičnih

nih laboratorijih, ki morejo zadostovati največ sto slušateljem, se letos gnete 250 ljudi. V secirnicah dela pri vsakem truplu najmanj deset ljudi, predavalnice pa ob malo večji frekvenci sploh ne morejo nuditi prostora vsem, ki bi radi poslušali predavanja. Jasno je, da ob takih razmerah močno trpi študij, ki mora biti ravno na medicini vseskozi intenziven in vesten.

Iz akademskega življenja po svetu:

Organizacija nemških študentov

Akademiki nemških univerz, tehniških, agronomskih, gozdarskih, živinozdravniških, trgovskih, kolonijalnih, filozofsko-teoloških visokih šol ter montanističnih akademij so organizirani v centralnem društvu nemškega študentovstva (Deutsche Studentenschaft [DS]). Ker spadajo v to centralno organizacijo ne samo slušatelji nemških (Deutsches Reich) univerz, ampak tudi akademiki iz Avstrije, Danziga ter dela Čehoslovaške, je radi lažjega pregleda in organiziranja razdeljena ta DS organizacija v 10 okrožij (Kreise). V ta okrožja spadajo posamezne univerze ter visoke šole, ki imajo skupno teritorialno lego (n. pr. okrožje 8: Deutsch-Oesterreich: Univerze: Graz, Innsbruck, Dunaj, tehnika Graz, Dunaj itd. — skupaj 11 univerz in visokih šol. Ali pa okrožje 9: Nemške sudetske dežele: nemška univerza v Pragi, nemške tehnične visoke šole, Praga in Brno, ter agronomska šola Brno — skupaj 4.) Vsaka univerza ima svoj odbor, odbori teh pa volijo predstavništvo okrožij. Delegati, predstavniki okrožij se sestanejo vsako leto na takozvanem akademskem dnevu (Hochschultag) nekakem kongresu, kjer se voli vsakoletni odbor centralnega društva z raznimi uradi in referenti. V tej najvišji nemški akademski reprezentanci je včlanjenih okoli 150.000 akademikov.

V svojem programu ima DS poleg zastopanja študentskih stanovskih interesov proti političnim in akademskim oblastem tudi politične smernice in sicer: propaganda

Zato moramo akcijo naših medicincev le iskreno pozdraviti. Pa ne samo medicinci, vsa akademska strokovna društva se morajo združiti in skupno nastopiti, da se naša medicinska fakulteta — uboga pastorka — uredi tako, da bo mogla nuditi priliko vestnega študija človekoljubne stroke — medicine. Želimo, da bi akcija medicincev našla razumevanje pri merodajnih.

proti sklepom raznih mirovniških pogodb (Versailles!) vprašanje združitve (Anschluss) nemških dežel (!) v enotno državo, vprašanje Danziga, narodne manjšine itd. — Njihova glasila sama povdarjajo, da je imela DS v Confederation Internationale des Etudiants (C. I. E.) le nalogo, seznaniti, propagirati, ter opozarjati ostale akademske reprezentance na krivice, ki so se zgodile nemškemu narodu. Ker ni kongres C. I. E. v Bruslju 1931 upošteval njihovih teženj (to leto so imeli namreč v DS nacionalni socialisti prvokrat absolutno večino [36:5]) so se čutili užaljene ter izstopili iz C. I. E. V svojih časopisih so naglasali, da skupno delo v organizaciji, ki stoji pod francoskim in angleškim vplivom ni mogoče.

Še nekaj podrobnih zanimivosti iz organizacije D. S. Volilno pravico imajo vsi akademiki nemške narodnosti. Volitve so v začetku vsakega šolskega leta. Voli se po D'Hontovem volilnem sistemu. Navadno nastopite pri volitvah le dve listi (politični stranki) in sicer nacional-socialistična pod imenom »Die völkische Fraktion« in katoliška. Jasno je, da ima skoro po vseh univerzah prva zadnja leta absolutno večino. Odbor sestoji iz predsednika, tajnika, blagajnika ter načelnikov posameznih odborov in odsekov, katerih imajo veliko in v katero je razdeljeno vse delo.

Kulturni odsek (Kulturamt) ima nalogo seznanjati akademike z vsemi kulturnimi in duhovnimi problemi ter pojavi sedanjega časa.

Politični odsek (Das Amt für politische Bildung) se bavi z vsemi političnimi problemi in pojavi, predvsem pa ima nalogo propagande za enotno nemško državo (Anschluss), za revizijo vojnih dolgov, mirovniških pogodb itd.

Manjšinski urad (Grenzlandamt) ima nalogo delovanja v obmejnem pasu (v Avstriji, na Koroškem, v Burgenlandu), delati statistike o nemških narodnih manjšinah, življenja, itd., zbirati denar za manjšinske šole, sodelovati z »Südmarko« (Pri denarni zbirki za otvoritev in ureditev pokopališča von Langenmark so nabrali pod geslom »Langenmarkspende« v enem letu 200.000 RM t. j. ca 3.000.000 Din. Ta znesek so zbrali dijaki sami, izdajanje propagandnih razglednic, brošur itd.

Športni odsek prireja tekmovanja, kurze (tenis, lahka atletika, plavanje, streljanje, sabljanje, smučanje itd.), počitniška taborišča, prostovoljna dela akademikov na vasi (sanitetne naprave, elektrika, vodovod, regulacija potokov in hudournikov, urejanje studencev, ureditev potov itd.).

Informativni urad (izdaja časopise skoro na vseh univerzah (v Grazu Steirische Hochschulblätter, Steirische Hochschulführer, Grazer akademische Korrespondenz), skrbi za objavljanje novic v dnevnem časopisu. Vsi ti uradi in odseki so v Avstriji delovali tja do avgusta meseca t. l. Takrat je namreč avstrijska vlada okrožje 8 (teritorij Avstrije) DS razpustila.

V gospodarskih odsekih sodelujejo tudi profesorji tako, da je kontakt med akademiki in profesorji večji, pa tudi različne ugodnosti profesorji preje dosežejo kot akademiki.

Podporni odsek organizira dvojne vrste menz t. zv. »Freitisch« in Hochschulmensen. V prvih se dobi hrana s 25—100% popustom. Vstop imajo le Nemci. V druge imajo pristop vsi. Podporni odsek daje tudi male podpore za vpisnino in izpitne takse. Teh podpor so lahko deležni tudi nenemci.

Urad za preskrbo potrebščin ima nalogo skrbeti za zidanje akad. domov, omogoča kupovanje oblek na obroke, prodajo skript in knjig, kupovanje vseh študijskih potreb-

Univ. prof. dr. Alfred Šerko:

Izpoved ruskega anarhista

Ta izpoved je bila v septembru leta 1906. poslana iz Rusije znanemu seksuologu Magnusu Hirschfeldu v Berlin, ki jo je prepustil svojemu kolegu Ivanu Blochu v objavo. Objavljena je v Blochovi knjigi: Das Sexualleben unserer Zeit. Berlin 1907. Stran 646—670.

Pisec sledečih zapiskov, ruski anarhist N. K., je bil v prvih mesecih leta 1906. v Varšavi aretiran. Kakor vsak, ki so ga v tistih časih tam kot pripadnika te stranke zajeli, bi tudi on moral biti takoj, brez razsodbe po vojnem pravu ustreljen. Njegovo obnašanje pri justifikaciji pred njim aretiranih tovarišev kakor tudi pri zasliševanju je pa pričalo o taki absurdnosti njegove duševne individualnosti, da je polkovnik, ki mu je bilo poverjeno postopanje, zaslutil v njem psihopata in ga do ugotovitve interniral v trdnjavi. Tam je napisal N. K. svoje zapiske, ki jih podajamo tu dobesedno in brez komentarja.

I

Moji starši so bili nasprotni si elementi: Oče: močan, grob, brutalen, egoističen, do skrajnosti materialen, — mati: trpeča, nežna, čustvena, eterična. Iz takega križanja je moral nastati masohistični značaj. Oče

me je vzgajal s hruljenjem, pretepavanjem in strahom — mati mi je vse to poplačala z božanjem, poljubi in jokom. Če me je oče vpognil čez svoje koleno, sem trepetal v tajni grozi, istočasno pa vriskal veselja, saj je on, komaj da je bila eksekucija pri kraju, že dirjal, da bi oklofotal kogarkoli, hlapca ali deklo ali slugo. Jaz pa sem hitel s pekočo zadnjico k materi. Tu so bile najprej inspicirane srage, potem pa se je začel jok, objemi, poljubi in slednjič smeh. To se je ponavljalo v nerednih premorih.

V ta otroška leta spada tudi že prvo spoznanje masohističnega principa v življenju. To spoznanje temelji na sledečih opazovanjih.

Vsi moji pajdaši in pajdašice so imeli potrebo si kaj med seboj zaigrati, drug drugega pri starših tožiti in obrekovati, na vse načine mučiti, potem pa s podvojeno ljubeznijo vse zopet popraviti. Na drugi strani sem pa opazil, da noben otrok ni ljubil drugega, če ga ta ni mučil.

V tem medsebojnem mučenju in muki je moral biti že po naravi nek čar, neka sla. Ta je bila: se poglobiti, se vmisli, sočutiti drugega bolečino. To ni sadizmus — tega ni — ampak profinjnen masohizmus. Bolečina se prizadaja, da se jo sočuti, da se jo more sam občutiti.

Jaz sem si privoščil zlasti deklice: uničeval sem jim igrače, trgjal njihove punčke,

onesnaževal njihove obleke itd. Če so potem prav bridko jokale, sem se jaz boril s solzami, dokler jih nisem mogel več zadrževati. Potem sem se priplazil in razjarjeno deklico objemal in božal in poljuboval in ž njo jokal. Kakšno bol in kakšno slo sem občutil, če me je pahnila od sebe, me bila in mi pljunila v obraz. Prinesel sem ji lepših igračk in bil srečen, če se je njen jok izpremenil zopet v smeh.

Kolikrat sem obrekoval druge otroke pri njihovih starših, samo da bi sočutil bol nezasluzene kazni. Pa jaz nisem bil izjema: večina mojih pajdašev je bila ravno taka. Spominjam se 11 letne deklice, ki je očrnila 12 letnega dečka, da jo je, ko je spala na prostem, prijel za spol. Nesrečni ubogi otrok je bil v šoli in doma strašno tepen. Vsi otroci so hujskali nanj, ga zasmehovali in se ga ogibali kakor kuge. Postal je popolnoma plašen.

Pa kaj sem doživel nekoč?

Mrk in zlovoljen je ležal pod drevesom. Poprej omenjena deklica se je tiho priplazila k njemu, obstala ob njem in proseč zaklicala njegovo ime. Divje je vzrojil in hotel pobegniti. Ona pa je zgrabila njegovo roko, padla pred njim na kolena in ga prosila odpuščanja. Nič ni pomagalo, da jo je zmerjal, tolkel in suval z nogami. Objela ga je in tako bridko jokala in mu tako dolgo laskala, da je sedel poleg nje in se

ščin po znižani ceni. Posreduje popuste v trgovinah (25—5%) v gledališčih, na železnicah (ekskurzije), tramvaju, posreduje pri delu, instruktijah, pri oddaji stanovanj itd.

Akademsko posojilnica. Posojila se dele do 50 RM proti zastavitvi potnega lista in to le za plačanje taks, hrane in stanovanja. Posojilo je brezobrestno, za stroške režije se plača 1%. Posodi se le za 1 mesec. Če posojilo ni v redu plačano pride dolžnik na sivo listo (posledica, da dobi pri drugem posojilu le polovico), če v teku enega meseca ne plača, pride na črno listo (ne dobi več posojila), če še potem ne plača, se ga prijavi rektoratu in končno se ga da advokatu čez. Zamudniki plačajo 5% kot kazni. Dokler ni vsota poravnana ne izda nobena akademska oblast nobene listine, niti se dolžnika ne pripusti k izpitu.

Skrb za premog. Dvakrat letno po 200 kg, po znižani ceni, (dobe le Nemci).

Bolniška blagajna je neobvezna. Pristopnina v Grazu 1 S. semestralni prispevek S 1.50. Ugodnosti nastopijo po 6 tedenskem članstvu in obstojijo iz brezplačnega zdravljenja (v Grazu pri 47 zdravnikih), 50% popusta pri zobozdravnikih (23) in brezplačnih zdravil. Od zdravljenja so izvzete sportne nesreče (zavarovanje!) in kronične bolezni. Inozemci se zdravijo le ambulatorično.

Podeljevanje stanovanj v akad. domovih. Seveda dobe le Nemci. Cene s centralno kurjavo od 120—250 Din.

Poleg teh odsekov delujejo še odseki za organizacijo počitniških kolonij, odseki za božičnice itd.

To bi bila v glavnih potezah orisana organizacija nemškega študentovstva, marsičesa bi se lahko od njih dobrega naučili.

Tovariši! Širite „Akademski glas“!

VSE, KI PREJEMAJO AKADEMSKI GLAS, PROSIMO, DA NAM TAKOJ NAKAŽEJO DOLŽNO NAROČNINO IN NAROČNINO VSAJ ZA EN MESEC NAPREJ. TOV. AKADEMIKI LAHKO PLAČAJO NAROČNINO TUDI PRI VRATARJU UNIVERZE.

pustil ljubkovati. Tako sta sedela dolgo — se jokala, smejala in zopet jokala. Nenadoma pa je ona prijela njegovo roko in si jo stisnila strastno med svoja stegna. Ta kontakt je bil zadnji člen dolge logične verige.

To so bila dejstva, ob katerih sem prvič instinktivno zaslutil, da je, kakor predstavlja vsaka temeljna stvar, vse kar začne s predlogom »pra« — prasila, prasnov, pranagon, združenje dveh ekstremov: tudi pranagon »ljubezen« mogoča samo s spojenjem dveh nasprotstev. Slednja sta tu sla in bol, kakor se v elektriki imenujeta pozitivna in negativna elektrika, pri magnetizmu pozitivni in negativni magnetizem, pri atomu pozitivni in negativni jon, pri spolu moški in ženska itd.

II

Svoja gimnazijska in univerzitetna leta sem preživel v Petrogradu. Vihravo sem se vrgel v objem čisto fizični ljubezni, orgiji v vseh njenih odtenkih. Telesno-spolni masohizmus z jegovimi rafiniranimi čutnimi draži sem okusil do dna, nisem si pa mogel razložiti, zakaj se človeštvo zadovoljuje s tako grobo definicijo pojma »masohizmus«. Spolni masohizem pade sicer v oči, pa isto je s spolno ljubeznijo in vendar ne bo nihče trdil: ljubezen je spolni nagon.

Jaz sem šel preko tega telesnega masohizma. Zame je bil samo potrebna razvojna

Naši bravci se oglašajo . . .

Tov. urednik! Zdi se mi, da »Akademski glas« posveča premalo pozornosti socialnim problemom slovenskega študenta. Mislim, da bi bila v tem pogledu zlasti njegova naloga, nekoliko posvetiti v naše akademske socialne ustanove. Sprejemanje v nekatere ustanove je žalostno poglavje. Poznam tovariša, ki je na lastni koži občutil to. Ko je prošil za hrano v eni teh ustanov, da je gospod, ki o em odloča, kar naglo pobaral, kako in kaj je z njegovim »političnim prepričanjem« in v katerem društvu je organiziran. Povedal je, da nikjer, s čemer pa gospod ni bil zadovoljen in mu je na razumljiv način dal vedeti, da bi bilo za izpolnitev njegove prošnje vsekakor dobro, če bi se vpisal v neko gotovo društvo. Gospod je celo pristavil, da v nasprotnem slučaju z njegov ohrano tam in tam ne bo nič, ker je pač tako in tako . . . Kaj je storil moj prijatelj? Mislim, da tisto, kar bi na njegovem mestu storil vsak lačen študent. Poslušal je nasvet dobrega gospoda in si tako priboril končno pravico, da se sme dvakrat na dan zastoj najesti v kuhinji, ki je njen prvi namen, pomagati najrevnejšim brez razlike . . . Tov. urednik, toliko za danes. Morda postrežem drugič še s kakšnim takim primerom.

P. R.

*

Prosim te, tov. urednik, da objaviš sledeče vrste v svojem listu.

Če pogledaš nekoliko po predavalnicah, ki jih obiskujemo tudi dekleta, boš opazil marsikaterkrat precej pestro sliko. Videl boš dekleta, ki so oblečena po najnovejši modi, kakor da so pravkar prišla iz modnega salona, videl pa jih boš tudi v skromnih, revnih oblekah, ki se jim na prvi pogled vidi, da so njih starši pač iz tistih slojev, ki jih današnja slika najbolj tlači. Nočem namigavati na kakršnokoli zavistnost, nevoščljivost z ene in preziranje ter omalovaževanje z druge strani, toda zdi se mi, da med enim in drugimi le ne vlada prava akademska iskrenost, da je njih medsebojno občevanje nekam prisiljeno in da se nikoli ne more sprostiti nekih predsodkov. Mnenja

sem kot ženska, ki poznam svoj spol tudi v vseh njegovih slabostih, da bi se dalo temu odpomoči le s kakšno radikalno uredbo. Ali ne bi bilo primerno, da bi vsa dekleta, ki posejajo univerzo, nosila enako obleko, na primer črni predpasnik, kakor jih morajo nositi gimnazijke? Zdi se mi, da bi bil to najlepši in najbolj enostaven način, da bi med vsemi našimi tovarišicami zavladalo pravo, iskreno akademsko razmerje, ki danes res precej trpi zaradi zgoraj omenjenih razlik. — Ema.

*

Tovariš urednik!

Mnenja sem, da premalo poročate o dogodkih na univerzi. Za tiste tovariše, ki bivajo v Ljubljani, to pač ne pride v poštev, toda mi, ki bivamo izven Ljubljane, pa vsekakor želimo, da malo več poročate o vseh podrobnih dogodkih na univerzi in v akad. življenju, ker pač drugega vira nimamo; radi bi pa vseno imeli zvezo z našo univerzo, četudi ne moremo bivati v Ljubljani. Prosim, če to po možnosti upoštevate.

I. K., stud. iur.

Hvaležni smo Ti za Tvoj nasvet in želimo, da bi tudi drugi tovariši povedali svoja mnenja in prošnje glede urejevanja lista. Vsekakor bomo Tvoj nasvet upoštevali. — Uredništvo.

V zmoti

si živel do danes glede osnovnih fizikalnih principov. Če hočeš pravo spoznanje, pridi v sredo 13. t. m. na predavanje g. doc. ing. V. Koželja »O raznih elektromagnetnih učinkih«. Kot noviteta znanstvenega dela g. docenta Koželja bo izredno zanimiva za vse elektrotehniške in teoretične fizike. Udeležite se predavanja, ki bo v predavalnici elektroinstituta ob 8. uri zvečer, v polnem številu.

Tovariši, ki dobivajo list na univerzo, naj ga takoj dvignejo.

faza. Začenjal se me je polasčati duševni. V tem času sem se zaljubil v dekleta čudovitega značaja. Tudi ona me je ljubila do blaznosti.

Ko bi bil berač in potepuh, bi me spremljala po cestah. Spremila bi me bila k prisilnemu delu v Karo, Kamčatko, na Sahalin, šla bi za me na šafot, postala bi, da bi me preživela, prostitutka, Bila je blaženost jo ljubiti in od nje ljubljen biti.

Ali je čudno, da je tudi to neskončno ljubezen konformno spremljajoče trpljenje moralo iti v brezmejnost in voditi nazadnje v katastrofo?

Vsako noč sva spala skupaj, dasi mesece in mesece nisva spolno občevala. Tesno objeta sva tako sladko spala!

Mučno nama je bilo ločiti se, četudi samo za par ur. Če sem šel sam od doma, sem moral natanko povedati, kdaj se vrnem. Če sem izostal četrt ure dalj, si je Maša že predstavljala, da me je povozila cestna železnica, da se mi je vlila kri, da sem zblaznel, skočil v Nevo, ali da se mi je sicer kaj pripetilo. Potem je stala neprestano pri oknu in opazovala cesto. Če je šel kdo po veži, je takoj tekla pogledat. Če nisem bil jaz, jo je obšla strašna tesnoba. Ko sem končno prišel, me je čakala med vrati smehljaje, s solzami v očeh. Potem je bilo objemov in poljubov, kakor da sem se ravnokar vrnil s severnega tečaja, pa tudi očit-

kov, kakor: ti me prav nič ne ljubiš, sicer bi me ne mučil tako, saj veš kako sem nemirna radi tebe.

Le polagoma sem začel razumevati to stanje kot neodvrtljivo konsekvenco masohističnega principa v ljubezni.

Te duševne muke, ki si jih zaljubljeni delajo v večnem strahu, da ne bi izgubili ljubljence ali njegovo ljubezen, so tesno spojene z ljubeznijo samo. Brez take tesnobe bi se ljubezni sploh misliti ne dalo. Kdor ljubi, se mora neprestano s to tesnobo mučiti in čim bolj se ljubi, tem hujša je muka. Ako slednje drugi udeleženec pokrepi, se stopnjuje tudi naša ljubezen. To nujnost sva čutila tudi midva in sklenila neporočena zaploditi otroka. Kaj je ta korak pomenil za naju, otroka imenitnih hiš, je lahko pretehtati. Pa sva hotela kljubovati celi družbi, da bi s tem zvezanim trpljenjem posvetila ljubezen.

III

Komaj je Maša bila nosna, že sem začutil nepremagljivo nujno, stopnjevati najine muke. Stopnjevati! Stopnjevati! Najina ljubezen se mi namreč ni zdela zadosti globoka, ne še vredna, še ne sveta dovolj, da bi v novem bitju kristalizirala naju.

Ta misel me je neprestano trpinčila. Zaman sem si prigovarjal, da presega najina ljubezen milijonkrat vsakdanjo, da ji sploh ni enake. Moja vest mi je vedno in vedno

Notice

Pravosodni državni izpit sta napravila tov. Korošec Leon in Mrak Peter oba iz Novega mesta. — Čestitamo.

J. A. S. O. Akademska smučarska organizacija je začela agilno delovati. Največ preglavic pa ji delajo ekskurzije, ker se za nje, radi novih odredb železniške direkcije, težko dobi popust na železnici. Odredba namreč zahteva, da mora ekskurzijo voditi le redni profesor ali docent, dočim asistent ali pooblaščenec rednega prof. ne more, kot je bilo do sedaj dovoljeno.

Včeraj zjutraj je akad. smučarska organizacija priredila prvi skupni izlet v tej sezoni in sicer na Zelenico. Tovariši smučarji se povrnejo jutri v nedeljo z večernim vlakom. Želeli bi, da bi se vsak teden po možnosti priredil tak skupen izlet preko nedelje.

Polovična vožnja k staršem. Kakor smo že poročali v eni prejšnjih števil, imajo akademiki pravico do 4 kratnih polovičnih voženj domov. Do sedaj so bila ta potovanja vezana na Božič, Veliko noč, velike počitnice, sedaj pa so roki opuščeni, tako, da se lahko vsak pelje kadar hoče. Objavo kupite na kolodvoru (2 Din), potrdi Vam jo pa na kvesturi. Poleg objave je treba imeti seboj akademsko legitimacijo.

Na XXI. rednem občnem zboru Akad. kluba montanistov, ki se je vršil dne 15. novembra 1933., je bil izvoljen za zimski semester 1933/34 sledeči odbor: Predsednik: Ranzinger Hubert, podpredsednik: Krnić Gojko, tajnik I.: Pust Ivan, tajnik II.: Klausner Drago, blagajnik: Tancig Branimir, knjižničar: Marušič, gospodar: Bercé Leopold, referent za fer. prakso: Hohnjec Milivoj, arhivar: Jan.

Prejšnji številki smo priložili položnice in opomine. Prosimo vse, ki so na dolgu za naročnino, da nam pripadajoči znesek takoj nakažejo.

znova šepetala: kako se moreč primerjati z navadnimi ljudmi, pa naj si bodo še tako odlični značaji. Ti si vendar zaveden masohist. Temu primerni morajo biti tvoji ideali. Kaj je izrednega na tem, če imaš nezakonskega otroka? Torej je treba trpljenje poostriti! Poostriti!

(Pisec opisuje, kako na vse načine svojo ljubico muči.)

Maša je postala slednjič naposled tako nervozna kakor jaz. Sedaj je v resnici storila vse narobe.

Daj mi mir! Ti si kriv! Še v blaznost me boš spravil!

Radi najmalenkostnejših stvari sva pobesnela, drug drugega družila in zagrenjevala. Desetkrat, dvajsetkrat na dan sva si stala vpognjenih teles nasproti, trepetajoča od jeze, od divjosti spačenih ust, iskrenih se oči, razprtih prstov, ko dva tigra pred naskokom. Včasih me je udarila v obraz in pljuvala za mano. Ah ti gnusoba! Kako te sovražim! Najrajše bi te — najrajši bi te —! Nato sva si dejala, mirno in hladno, da ne spadava skupaj, da sva se zmotila, da je vsega konec, za vedno, prosila drug drugega oproščenja in se razšla.

Pa kmalu se je oglasila vest, vprašanje: Kdo je kriv? In izbruhnila je bolečina: vsega konec! za vedno! kaj vendar sem storil, kaj vendar sem storil! To vendar ne more biti, ne more biti! Na kolenih jo bom

Vse tovariše vabimo na sodelovanje. Zavedajte se, da čimveč bo sodelavcev, čimbolj se bodo kresali nazori, tim pestrejši in zanimivejši bo list, tem preje pa se bo izkristaliziralo mnenje in pogledi v onih točkah, ki so nam vsem skupne, za katere pravilno ureditev pa ima, razumljivo, vsak svoj način.

Vsa strokovna društva, klube, kulturna društva in druge akademske organizacije prosimo, da nam pošiljajo poročila o društvenih zadevah vsak teden do četrtega popoldne.

Tovariši, zahtevajte po vseh kavarnah in javnih lokalih „AKADEMSKI GLAS“

Prodaj učbenik »ZIVILPROZESSRECHT«
E. Schrutka, v platno vezan, skoro nov po ugodni ceni. Naslov v upravi.

Tvrdba

Iv. Bonač
Ljubljana
Šelenburgova ulica

Vse za gg. akademike:
tehnične, risalne
in šolske
potrebščine.

Gg. akademiki dobe popust!

Ure, zlatnino in srebrnino. IVAN PAKIŽ, Ljubljana, Pred škofijo 15.

TEHNIKI! — SKRIPTA. Pri knjižničarju »Zveze strokov. klubov tehn. fakultete« dobite ob uradnih urah knjižnice (ponedeljek, sreda, petek ob 1/2 12. do 1/4 1. ure) naslednja skripta: Dr. Samec: Tehnična kemija Din 60.—, Dr. ing. Král: Tehnična mehanika I, Nauk o trdnosti, Din 60.—, Ing. Žnideršič: Vodne zgradbe, Din 50.—, Dr. Sirk: Eksperimentalna fizika, Din 50.—, Ing. Strojnik: Strojni elementi, Din 230.—.

TISKARNA SLOVENIJA

DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA
WOLFOVA UL. 1
TELEFON 27-55

Izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela po zmernih cenah. — Časopisi, knjige, revije, brošure, vabila, letaki, plakati itd. Zaloge beležnih koledarjev. —

Naročajte in širite »Akademski glas«!

prosil odpuščanja. Moja mora zopet postati in če je z verigami priklenjena na nebo.

O ljubezen, ljubezen! kako neskončna je tvoja bol!

V nervozni naglici sem začel premišljevati: Kje je sedaj? Pri Katji? Hitro tja!

Je bila Maša tukaj?

Da, pred kratkim je odšla.

Ni povedala, kje se jo lahko dobi?

Ne, ni. Sta se zopet skregala?

No, malo, pa kriv sem jaz. Moram jo dobiti. Zbogom.

Ni je bilo ne pri A, ne pri B, ne pri C, ne pri D. Se je morda v svoji boli —! Ne, ne! Samo to ne! Samo to ne!

Tako je bilo v sencih, ko sem dirjal po stopnicah navzgor — navzdol.

Šest je. Zdaj se sprehaja po nevskiskem prospektu!

Končno, tu je. Hitro za njo, pa da jo ne zgrešim! Je to ona? Ne! Pa tam? Tudi ne! Pa ta zdaj?! Ne — pač — ne — da pač, da! Sedaj bolj počasi. — Me že vidi. — Okrenila se je, da pojde na drugo stran ceste. — Premišlja se, ostala bo na tej. —

Se že dolgo sprehajaš?

In Maša mi leži v naročju. Jokava se in smejeva — jokava in smejeva. — Nikdar, nikoli, nikdar več! — Odpusti, odpusti! Objameva se, prižemava, poljubljava, kakor bi se hotela drug v drugega zlititi. Psujeva se, vlečeva za lase in klofutava s slastjo. Nato

si pritisneva lice ob lice in si šepeteva najnorejše ljubkovalne besede. —

O paradiz ljubezni! Čemu se prepiram s svojo usodo, da mi je naprtla take nezasišane muke?! Samo le-te morejo roditi blaženost kakor je moja!! O usoda! Več, več, še več trpljenja! Da bo rastla moja ljubezen.

IV

Vedno nezanosnejše je bilo najino življenje. In vendar nisva mogla niti ure prestati drug brez drugega. Strašna usoda naju je drug drugega prikovala in nas vrgla v vrtimec tega polutanskega, v svoji elementarnosti nepremagljivega nagona.

Vedno strašnejši, vedno brezumnejši so bili najini nastopi in te nastope od časa do časa prekinjajoče ljubezenske erupcije.

(Ko je doseglo skupno trpljenje svoj višek, je prosil K. svojo ljubico, naj si odpravi plod.)

Tiho je jokala, potem me je poljubila in — šla.

Ključ je zahreščal v ključavnici.

Maša! Maša! Za božjo voljo! Maša! Kaj nameravaš???? —

Ko blazen sem stresal vrata, pa se niso udala —. Odprl sem okno. — Na pomoč! na pomoč! Vlomili bodo vrata. Naprej k Mašinim vratom! Hitro jih vlomijo. — Tam leži. — Mrtva! Strup! —

Dalje prihodnjič.